ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Комітету Верховної
Ради України
з питань свободи слова
21 лютого 2024 р. (Протокол № 127)

зі змінами від 27 жовтня 2026 року
(протокол № 180)

Положення про Громадську раду
при Комітеті Верховної Ради України з питань свободи слова

1. Громадська рада з питань свободи слова (далі – Громадська рада) є постійно діючим незалежним громадським колегіальним експертним органом при Комітеті Верховної Ради України з питань свободи слова (далі – Комітет). Громадська рада здійснює координацію у сфері співпраці недержавних організацій та експертів з Комітетом. Громадська рада у своїй діяльності керується чинним законодавством України, цим Положенням, іншими своїми рішеннями та рішеннями Комітету.

2. Основними цілями діяльності Громадської ради є забезпечення прав на свободу слова, прав громадян на інформацію, гарантій діяльності засобів масової інформації, захисту прав журналістів і працівників засобів масової інформації. Для цього Громадська рада взаємодіє з Комітетом Верховної Ради України з питань свободи слова та, при потребі, з іншими комітетами Верховної Ради України, Кабінетом Міністрів України, Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, Державним комітетом телебачення та радіомовлення України, іншими органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

3. Основними напрямами діяльності Громадської ради є:

1) попередній розгляд, громадська експертиза проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів у сфері свободи слова, прав громадян на інформацію, захисту прав журналістів і працівників засобів масової інформації, гарантій діяльності засобів масової інформації;

2) надання експертно-аналітичної допомоги Комітету та, при потребі, іншим органам влади;

3) подання на розгляд Комітету пропозицій щодо основних засад національної політики у сфері забезпечення свободи слова, захисту прав громадян на інформацію, захисту прав та свобод журналістів і працівників

засобів масової інформації, гарантій діяльності засобів масової інформації;

4) внесення пропозицій щодо покращення стану дотримання та виконання міжнародних зобов'язань України у сфері захисту свободи вираження поглядів, захисту прав громадян на інформацію, захисту прав та свобод журналістів і працівників засобів масової інформації, гарантій діяльності засобів масової інформації;

5) проведення досліджень, необхідних для наукового обґрунтування питань, пов'язаних з внесенням змін до законодавства України у сфері свободи слова, прав громадян на інформацію, захисту прав журналістів і працівників засобів масової інформації, гарантій діяльності засобів масової інформації;

6) відстеження та аналіз діяльності органів влади, пов'язаної з дотриманням права на свободу слову та інформацію, інформування Комітету з цих питань;

7) ведення роз'яснювальної роботи, популяризація у суспільстві перспективних ідей, пов'язаних з реформуванням законодавства України у сфері свободи слова, прав громадян на інформацію, захисту прав журналістів і працівників засобів масової інформації, гарантій діяльності засобів масової інформації;

8) відстеження перебігу справ щодо порушення прав журналістів та їх діяльності;

9) сприяє у підготовці та проведення Комітетом засідань, комітетських та парламентських слухань, інших заходів.

4. Основними принципами діяльності Громадської ради є відкритість, колегіальність та рівноправність її членів.

5. До складу Громадської ради можуть бути обрані представники громадських організацій, професійних спілок та їх об'єднань, творчих спілок, асоціацій, організацій роботодавців, недержавних засобів масової інформації, які зареєстровані в установленому порядку і проводять діяльність на території України (далі - інститути громадянського суспільства).

До складу Громадської ради можуть бути обрані представники інститутів громадянського суспільства, які не менше трьох років до дати оприлюднення повідомлення про формування складу Громадської ради проводили свою діяльність у сфері забезпечення захисту свободи слова, захисту прав громадян на інформацію, захисту прав та свобод журналістів і працівників засобів масової інформації, гарантій діяльності засобів масової інформації, та в статуті (положенні) яких визначені відповідні цілі та завдання діяльності. Під проведенням інститутом громадянського суспільства у визначених вище сферах діяльності, розуміється здійснення/проведення

інститутом громадянського суспільства заходів, досліджень, надання послуг, реалізація проєктів тощо з питань, пов’язаних із визначеними вище сферами.

До складу Громадської ради можуть бути обрані представники відповідних інститутів громадянського суспільства, які є фахівцями у визначених вище сферах, що підтверджується наявністю відповідної освіти, наукового ступеню, публікацій, досліджень, а також інформацією про їх участь у реалізації проєктів.

До складу Громадської ради може бути обрано не більше ніж по одному представнику від кожного інституту громадянського суспільства. Кількість членів Громадської ради становить 16 осіб. Членство в Громадській раді є індивідуальним.

Затвердження персонального складу Громадської ради та зміни до нього проводяться за рішенням Комітету на підставі подань Громадської ради або інститутів громадянського суспільства, заяв членів Громадської ради.

Підставою для припинення членства в Громадській раді є:

- систематичне невиконанням членом Громадської ради обов’язків, покладених на нього цим Положенням або іншим рішенням Громадської ради;
- неможливість члена Громадської ради брати участь у роботі Громадської ради за станом здоров’я.
- письмове повідомлення керівника інституту громадянського суспільства про відкликання свого представника та припинення його членства у Громадській раді;
- скасування державної реєстрації інституту громадянського суспільства, представника якого обрано до складу Громадської ради;
- визнання члена Громадської ради судом недієздатним або обмежено дієздатним;
- набрання законної сили обвинувальним вироком щодо члена Громадської ради за вчинення кримінального правопорушення;
- обрання члена Громадської ради народним депутатом України, депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад або призначення на посаду в органі державної влади, органі місцевого самоврядування;
- смерть члена Громадської ради.

6. Члени Громадської ради мають право:

1) брати участь у підготовці та прийнятті рішень Громадської ради, формуванні та діяльності її органів, заходах Громадської ради;

2) вносити пропозиції щодо пріоритетних напрямів діяльності Громадської ради;

3) брати участь у вирішенні будь-яких інших питань у діяльності Громадської ради;

4) отримувати інформацію про діяльність та рішення Громадської ради;

5) одержувати від Комітету інформацію щодо проектів нормативно-правових актів, які плануються до розгляду Комітетом;

6) делегувати представників Громадської ради для участі у заходах, що проводить Комітет.

7. Члени ради зобов'язані:

1) дотримуватись вимог цього Положення та рішень Громадської ради;

2) брати активну участь у діяльності Громадської ради, її органів;

3) утримуватися від дій, які можуть заподіяти шкоду Громадській раді чи Комітету.

8. Громадська рада під час здійснення своєї діяльності:

1) залучає спеціалістів органів влади, наукових установ, громадських організацій, зацікавлених учасників ринку, експертів та журналістів до участі в засіданнях та роботі Громадської ради;

2) утворює експертні та робочі групи (робочі органи) з пріоритетних напрямів реформування законодавства у сферах свободи слова, прав громадян на інформацію, захисту прав журналістів і працівників засобів масової інформації, гарантій діяльності засобів масової інформації, виконання інших завдань Громадської ради, у тому числі із залученням представників органів влади.

9. Громадську раду очолює Голова, який має заступника. Голова та заступник обирається з числа членів Громадської ради на її першому засіданні шляхом голосування.

Повноваження Голови Громадської ради:

організовує діяльність Громадської ради (складає та затверджує план роботи на поточний місяць, півріччя, рік);

скликає та організовує підготовку і проведення засідань Громадської ради;

головує на засіданнях Громадської ради;

підписує протоколи засідань Громадської ради та інші матеріали, що надсилаються до Комітету від Громадської ради;

представляє Громадську раду у взаємовідносинах з Комітетом.

У разі відсутності Голови Громадської ради або неможливості виконувати ним свої обов'язки з поважних причин, його повноваження виконує його заступник.

Члени Громадської ради обирають зі свого складу Секретаря, на якого покладаються обов'язки з підготовки засідань Громадської ради.

Повноваження Секретаря Громадської ради обмежуються організаційно-координаційними функціями та веденням засідань Громадської ради. У разі тимчасової неможливості виконання своїх обов'язків, Секретар, за погодженням з Головою Громадської ради, визначає особу з числа членів Громадської ради, яка тимчасово виконуватиме всі його обов'язки, та інформує про це членів Громадської ради та Комітет.

10. Громадська рада для забезпечення своєї діяльності може створити Секретаріат Громадської ради. Організаційне забезпечення роботи Секретаріату покладається на Секретаря.

11. На Секретаря та Секретаріат Громадської ради покладаються такі обов'язки:

1) виконання рішень Громадської ради та її органів;

2) підтримання зв'язків між Громадською радою та Комітетом, іншими організаціями та установами;

3) доведення до відома адресатів та засобів масової інформації рішень Громадської ради та результатів діяльності її органів;

4) обслуговування та підтримка веб-сторінки Громадської ради.

12. Основною формою діяльності Громадської ради є засідання, які проводяться за визначеним графіком або в разі потреби за рішенням Голови Громадської ради чи третини складу Громадської ради. Засідання Громадської ради також можуть скликатися за ініціативою Голови Комітету або не менше ніж двох членів Комітету

Засідання Громадської ради веде її Голова або інший член Громадської ради, обраний спеціально для цього на засіданні Громадської ради.

13. Рішення Громадської ради приймається простою більшістю голосів від загального складу Громадської ради. Рішення, підтримане на засіданні більшістю від кількості присутніх (якщо це не складає більшості від загального складу), вважається прийнятим, якщо протягом наступних 5 днів його підтримала проста більшість від загального складу Громадської ради. Голосування може відбуватися за допомогою електронної пошти. Члени Громадської ради повинні особисто висловити свою позицію, делегування та відкликання голосу не допускається.

14. Рішення, прийняті Громадською радою в межах її компетенції, підлягають розгляду на засіданні Комітету з обов'язковим наданням слова уповноваженому представнику Громадської ради.

15. Члени Громадської ради докладають зусиль для роз'яснення прийнятих рішень громадськості, зацікавленим сторонам та особам. До остаточного прийняття рішення члени Громадської ради повинні утримуватися від коментарів, які можуть бути сприйняті як позиція

Громадської ради.

16. Зміни до цього Положення вносяться Комітетом за поданням Громадської ради або членів Комітету.